

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії в аспірантурі
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого за
спеціальністю 081 «Право»

Аналіз освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого за спеціальністю 081 «Право» свідчить про те, що вона розроблена у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» і спрямована на підготовку фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, що, водночас, є першим науковим ступенем. Ця програма постійно оновлюється відповідно до змін у законодавстві. Останнє оновлення відбулося у 2023 році після затвердження вперше в Україні стандарту вищої освіти за третім освітньо-науковим рівнем за спеціальністю 081 «Право».

На офіційному сайті Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого розміщена ця освітньо-наукова програма. Програма визначила вимоги до рівня освіти осіб, які можуть навчатися за нею, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЕКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен володіти здобувач наукового ступеня доктора філософії. Програма відповідає вимогам стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Зміст програми відповідає поставленій меті - розвитку загальних і фахових компетентностей для забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні теоретичні та практичні проблеми у галузі права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, а також провадити науково-педагогічну діяльність.

Програма відрізняється чіткою логічною структурою, що свідчить про системний підхід при її розробці. Освітні компоненти, які включені до ОНП 081 «Право», становлять логічну, взаємопов'язану систему, обсяг яких в кредитах ECTS відповідає фактичному навантаженню здобувачів та в сукупності дають можливість досягти цілей та результатів навчання, визначених стандартом освіти та зазначеною програмою.

Освітньо-наукова програма містить як базову (нормативну, професійну та практичну підготовку), так і варіативну частини (цикл дисциплін вільного вибору здобувачів). Загальний обсяг програми складає 45 кредитів ECTS, з них дисципліни за вибором здобувача становлять 12 кредитів, що становить 26,7%. Дисципліни програми забезпечують фундаментальну і всебічну підготовку докторів філософії за спеціальністю 081 «Право». Компоненти за особистим вибором за вибором аспірантів, тобто варіативна складова програми, створюють належні можливості для відображення у змісті навчального плану окремого аспіранта можливості вузькoproфільної підготовки в межах обраних дисциплін. Це, безумовно, сприяє широкій диференціації та індивідуалізації підготовки здобувачів в межах загального навчального плану, поглибленні знань і розумінні наукових проблем в обраних вузькоспрямованих напрямах досліджень.

Зміст окремих компонентів освітньо-наукової програми 081 «Право» свідчить про те, що в процесі виконання навчального плану, аспіранти набудуть спеціальні знання та практичні навички щодо теоретичних досліджень складних проблем сучасного права, оскільки дисципліни навчального плану формують необхідний перелік інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей.

Розгляд освітньо-наукової програми дає змогу зробити висновок, що при її реалізації широко використовуються комп'ютерні технології за допомогою яких здійснюється комунікація в сучасних умовах, а також активні та інтерактивні форми проведення занять, в тому числі дискусій, диспути, ділові ігри, практикуми тощо. Такі форми освітньої діяльності дають змогу формувати у здобувачів здатності до інноваційних підходів у процесі наукових досліджень.

При цьому, необхідно зауважити, що доцільно ввести до варіативних складових дисципліни, які аналізують правові проблеми післявоєнної розбудови

України в галузях оборони, підтримання правопорядку, відбудови економіки тощо.

Виходячи з наведеного, можна зазначити, що в цілому освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії зі спеціальності 081 «Право» у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого відповідає вимогам, що пред'являються до такого типу програм, пропонує системний і комплексний підхіди до формування високої кваліфікації майбутніх докторів філософії у сфері права і може бути рекомендована до застосування в навчальному процесі.

Заступник голови господарського суду

Харківської області
кандидат юридичних наук

05.12.2022

Віталій УСАТИЙ